

Dosarul nr.3ra-521/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: L.Holevițaia)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Minciuna, I.Muruianu, E.Palanciuc)

DECIZIE

02 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componentă:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând recursul depus de Marele Stat Major al Armatei Naționale,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Liviu Furtună împotriva Comandamentului Militar Întrunit al Forțelor de Menținere a Păcii și Marelui Stat Major al Armatei Naționale privind contestarea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ solicitat, repararea prejudiciului material și moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 03 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Marele Stat Major al Armatei Naționale și Comandamentul Militar Întrunit al Forțelor de Menținere a Păcii, împotriva hotărârii din 23 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 04 octombrie 2018, Liviu Furtună a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Staver, locțiitor șef al Marelui Stat Major al Armatei Naționale, șef militar superior Contingent Militar al Forțelor de Menținere a Păcii privind contestarea actului administrativ, repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că fiind în funcția de locțiitor șef militar superior lucru educativ - șef serviciu personal al Comandamentului Militar Forțe de Menținere a Păcii, grad militar locotenent-colonel, prin ordinul locțiitorului șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale - șef militar superior Contingent Militar al Forțelor de Menținere a Păcii, nr.68 din 05 septembrie 2018, cu privire la încălcarea cerințelor de folosire/utilizare a aparatelor foto și video în încăperile de serviciu de către militarii Comandamentului Militar Forțe de Menținere a Păcii, în baza pct. 1 alin. (3) a ordinului șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale, Comandant al Armatei Naționale nr. 20 din 23 martie 2012 și art. 5 lit.k) al Regulamentului disciplinei militare al Forțelor Armate, i-a fost aplicată sancțiune disciplinară, sub formă de muștrare, pentru

crearea premiselor ce au dus la situația confuză, prezentarea informațiilor eronate conducerii Comandamentului Militar Forțe de Menținere a Păcii.

A menționat că îndeplinește serviciul militar în Armata Națională, de peste 18 ani, iar pe parcursul întregii carieri militare nu a fost sancționat disciplinar, și-a îndeplinit conștiincios obligațiile de serviciu, fapt apreciat de Ministerul Apărării și Marele Stat Major al Armatei Naționale, Comisia Unificată de Control și Contingentul Militar Forțe de Menținere a Păcii.

Reclamantul a indicat, că începând cu data de 18 iulie 2018, când a fost detașat pentru a doua oară în calitate de locțiitor șef militar superior lucru educativ - șef serviciu personal Comandament Militar Forțe de Menținere a Păcii, de către colonelul Vasile Staver, sistematic era supus hărțuirii psihologice și verbale, prin inițierea unui șir de cercetări de serviciu, care nu au nimic comun cu exercitarea obligațiilor de serviciu, dar au drept scop lezarea demnității și determinarea de a cere redetașarea în unitatea militară de bază.

Reclamantul a remarcat, că deoarece telefonul său personal era nefuncțional, la data de 24 august 2018, în jurul orei 08:10, de la locotenentul- major Ion Lașcu, șef serviciu transmisiuni-ajutor șef stat major, a primit în gestiune telefon de serviciu și încărcătorul la acesta, fiind introdusă cartela de serviciu și cartela personală.

Reclamantul a reiterat, că pentru cartelă și telefon s-a semnat într-un registru, fiind indicată și data.

A relatat, că la demersurile sale, de a afla cauza atitudinii conflictuale față de persoana sa, nu a primit răspuns și nici încercările de remediere amiabilă a situației create, de asemenea, nu s-au soldat cu nici un rezultat.

Reclamantul a mai explicat, că în conformitate cu documentele de directivă în vigoare, după primirea funcției și gestiunii de locțiitor șef militar superior lucru educativ - șef serviciu personal, urma să fie asigurat cu telefon și cartelă SIM de serviciu, prin care se face legătura între persoanele cu funcții de răspundere în cadrul contingentului, lucru care până în prezent nu a fost realizat.

Reclamantul a remarcat, că înainte de a fi sancționat, a raportat locțiitorului șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale - șef militar superior Contingent Militar Forțe de Menținere a Păcii despre faptul, că telefonul personal este defectat și că nu i s-a distribuit telefon și cartelă SIM de serviciu, astfel fiind în imposibilitate de a gestiona informația de serviciu, pe perioada îndeplinirii obligațiilor funcționale.

A notat că a fost asigurat de șeful său, că va primi telefon de serviciu, lucru ce nu a fost făcut, deoarece telefonul de serviciu se afla la șeful Statului Major, care era în concediu anual obligatoriu.

A relatat, că din motivul că locotenentul-major Ion Lașcu, se grăbea să plece la Chișinău, fiind mereu sunat de către locțiitorul șefului militar superior, în dreptul rubricii unde reclamantul a semnat pentru cartela SIM, din greșeală, a indicat data de „13 august 2018” și nu data de „08 august 2018”, eroare care peste două minute după ce a fost sesizat de către șeful serviciului transmisiuni-ajutor șef stat major, a și rectificat-o.

Reclamantul a menționat, că deși și-a recunoscut greșeala și și-a cerut scuze, locotenentul-major Ion Lașcu, șef serviciu transmisiuni-ajutor șef stat major a declarat, că despre acest fapt va raporta locțiitorului șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale - șef militar superior Contingent Militar Forțe de Menținere a Păcii. Astfel, în aceeași zi, în jurul orei 16.00, Ion Lașcu a raportat despre acest fapt și de asemenea a raportat, precum că Liviu Furtună a fotografiat acel Registru, informație care nu corespunde adevărului,

deoarece telefonul personal era nefuncționabil, fapt despre care cunoștea foarte bine și ofițerul în cauză, care deseori a încercat să remedieze problemele tehnice ale acestuia.

Reclamantul a relatat, că ulterior, când a solicitat să i se prezinte probele care ar demonstra vinovăția sa, și anume, presupusele poze cu semnătura sa, și existența materialelor multiplicat de către reclamant, locotenentul-major Ion Lașcu, dar și maiorul Denis Zbigli, șeful statului major - loțiitor șef militar superior, care a desfășurat cercetarea administrativă, nu au fost în stare să o facă, confirmând astfel lipsa temeiului legal de desfășurare a cercetării de serviciu și sancționării disciplinare.

Reclamantul a indicat, că nu îi este înțeles gestul locotenentului-major Ion Lașcu și presupune că a făcut-o pentru a-l ponegri și a-l discredita în fața loțiitorului șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale - șef militar superior Contingent Militar Forțe de Menținere a Păcii, pentru că în petiția sa, dânsul l-a menționat, apreciind acest fapt ca o inacțiune a sa, și un pericol de a fi pedepsit pentru că, nu a întreprins măsurile de rigoare, pentru a fi asigurat, conform documentelor de conducere în vigoare, cu un telefon și cartelă SIM de serviciu, la primirea de către Liviu Furtună a funcției și gestiunii de loțiitor șef militar superior lucru educativ - șef serviciu personal.

Reclamantul a subliniat, că rectificarea datei când a primit cartela SIM de serviciu, într-un Registru, care prezintă la prima vedere dubii privind corespunderea documentelor, nu corespunde gravității pedepsei aplicate.

A indicat, că telefonul personal era și rămâne nefuncționabil, fapt care îl cunoștea foarte bine și locotenentul-major Ion Lașcu, șef serviciu transmisiuni-ajutor șef stat major, care deseori a încercat să remedieze problemele tehnice ale acestuia, fapt care ulterior a fost confirmat și de către specialistul în reparația telefoanelor mobile, care a constatat, că telefonul are mai multe defecțiuni grave din cauza că a căzut jos, iar cea mai dificilă se datorează fisurării plăcii care asigură funcționarea acestuia, fapt ce ar putea face imposibilă repararea de mai departe a telefonului personal de producție chineză.

Reclamantul a menționat, că abia la data de 03 octombrie 2018, când a anunțat conducerea Comandamentului, că va contesta în instanța de judecată hotărârea privind sancționarea disciplinară, a luat cunoștință de ordinul șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale, comandant al Armatei Naționale nr.20 din 23 martie 2012 cu privire la modalitatea de folosire/utilizare a telefoanelor mobile, aparatelor foto și video în unitățile militare ale Armatei Naționale și instituțiile Ministerului Apărării.

Reclamantul a mai menționat, că în opinia sa, ordinul în cauză, în mare parte este depășit la compartimentul folosirea telefoanelor mobile, deoarece acest mijloc de legătură reprezintă un element indispensabil în activitatea de serviciu a oricărui militar cu funcție de răspundere. Mai mult ca atât, conform cerințelor ordinului loțiitorului șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale - șef militar superior Contingent Militar Forțe de Menținere a Păcii nr.41 din 17 mai 2018, la data de 24 august 2018, i-a fost distribuit telefon de serviciu și cartelă SIM.

În același context, reclamantul a relatat, că cercetarea administrativă a fost desfășurată tendențios și cu folosirea unor date și informații denaturate, cu utilizarea unui șir de afirmații calomnioase în adresa unui ofițer superior cu funcție de răspundere în cadrul Comandamentului Militar Forțe de Menținere a Păcii, bazate doar pe afirmațiile unor persoane cointeresate, șantajabile și dornice de răzbunare, aflate în raport de subordonare nemijlocită. Iar, declarațiile unui ofițer superior, cu o experiență de 18 ani, în serviciul militar, care a îndeplinit în cariera sa un șir de funcții de răspundere, nici nu au fost luate în considerare, prevalând doar cele declarate de un locotenent major și un

sergent major, subordonat al celui dintâi, care ar face orice să continue serviciul militar în zona de securitate.

A evidențiat, că cercetarea administrativă și ordinul loțiitorului șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale - șef militar superior Contingent Militar Forțe de Menținere a Păcii nr.68 din 05 septembrie 2018, a fost elaborat cu abateri evidente de la normele lingvistice și gramaticale, iar cultura de stat major a fost totalmente ignorată, îngreunând înțelegerea esenței problemei abordate.

Reclamantul a relevat, că acțiunile loțiitorului șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale - șef militar superior Contingent Militar Forțe de Menținere a Păcii prezintă stupoare, deoarece, deși prin emiterea ordinului în cauză recunoaște că a existat o încălcare de disciplină, contrar cerințelor pct.14 și pct.15 al Nomenclatorului încălcărilor (abaterilor) grave de disciplină militară, pus în aplicare prin ordinul Ministrului Apărării nr. 220 din 5 iulie 2011 „Cu privire la activitatea Marelui Stat Major, comandamentelor Armatei Naționale, unităților militare și instituțiilor Ministerului Apărării privind consolidarea disciplinei militare și respectarea legalității în Armata Națională”, nu a raportat despre aceasta instanțelor abilitate.

Reclamantul a evidențiat, că în baza art.81 al Regulamentului disciplinei militare, a contestat în adresa eșalonului ierarhic superior sancțiunea disciplinară, care i-a fost aplicată, însă nu a primit răspuns.

Reclamantul Liviu Furtună a solicitat anularea ordinului loțiitorului șef- Marelui Stat Major al Armatei Naționale- șef militar superior Contingent Militar Forțe de Menținere a Păcii nr.68 din 05 septembrie 2018, în partea ce ține de aplicarea sancțiunii disciplinare, sub formă de mustrare; achitarea procentelor reținute prin ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr.49 din 24 septembrie 2018, cu privire la achitarea indemnizației unice bănești militarilor prin contract, pentru luna septembrie 2018; achitarea premiului de care a fost privat prin ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr.45 din 24 septembrie 2018, cu privire la stimularea efectivului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale cu prilejul aniversării a XVII-a de la formarea Armatei Naționale; repararea prejudiciului moral în mărime de 50000 de lei și restituirea cheltuielilor de judecată.

La data de 21 martie 2019, la data de 10 iulie 2019 și la data de 07 februarie 2020, reclamantul Liviu Furtuna și-a concretizat pretențiile, înaintându-le împotriva Comandamentului Militar Întrunit al Forțelor de Menținere a Păcii și Marelui Stat Major al Armatei Naționale, solicitând anularea ordinului loțiitorului șef- Marelui Stat Major al Armatei Naționale- șef militar superior Contingent Militar Forțe de Menținere a Păcii nr.68 din 05 septembrie 2018, în partea ce ține de aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare; repararea prejudiciului material în sumă de 16438,70 de lei, cauzat în urma neachitării drepturilor salariale, reținute prin ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr.49 din 24 septembrie 2018 cu privire la achitarea indemnizației unice bănești militarilor prin contract pentru luna septembrie 2018, precum și în urma neachitării premiilor bănești și sporurilor pentru performanță ratate, care nu au fost acordate prin ordinele șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale, din motivul sancționării disciplinare sub formă de mustrare, prin ordinul loțiitorului șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale - șef militar superior Contingent Militar Forțe de Menținere a Păcii nr.68 din 05 septembrie 2018, după cum urmează: ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr.45 din 24 septembrie 2018

„Cu privire la stimularea efectivului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale cu prilejul aniversării a XVII-a de la formarea Armatei Naționale”; ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr.51 din 25 octombrie 2018 „Cu privire la stimularea efectivului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale cu prilejul sărbătorii Ziua Hramului Bisericii din municipiul Chișinău și a altor localități”; ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr.61 din 29 noiembrie 2018 „Cu privire la stimularea efectivului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale cu prilejul sărbătorii de Crăciun”; ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr. 65 din 30 noiembrie 2018 „Cu privire la stimularea efectivului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale cu prilejul sărbătorii de Anul Nou”; ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr.66 din 30 noiembrie 2018 „Cu privire la stimularea efectivului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale cu prilejul sărbătorilor de iarnă,; ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr. 71 din 26 decembrie 2018 „Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță militarilor prin contract din cadrul Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale pentru luna decembrie 2018”; ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr. 6 din 24 ianuarie 2019 „Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță militarilor prin contract din cadrul Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale pentru luna ianuarie 2019”; ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr. 12 din 25 ianuarie 2019 „Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță militarilor prin contract din cadrul Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale pentru luna februarie 2019”; repararea prejudiciului moral în mărime de 50000 de lei (f.d. 223-225, vol.1).

Prin hotărârea din 23 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani acțiunea a fost admisă parțial. A fost anulat actul administrativ individual defavorabil, ordinul loțiitorului șef Marele Stat Major al Armatei Naționale, șef militar superior Contingent Militar Forțe de Menținere a Păcii nr. 68 din 05 septembrie 2018, prin care Liviu Furtună a fost sancționat disciplinar cu sancțiunea disciplinară sub formă de „mustrare”. A fost obligat Marele Stat Major al Armatei Naționale să-i achite lui Liviu Furtună prejudiciul material în sumă de 16438,70 de lei. Acțiunea reclamantului Liviu Furtună în partea reparării prejudiciului moral în sumă de 50000 de lei, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La data de 01 iulie 2020, Marele Stat Major al Armatei Naționale și Comandamentul Militar Întrunit al Forțelor de Menținere a Păcii au depus apel împotriva hotărârii primei instanțe (f.d.169,172 vol.II).

Ulterior, la data de 09 septembrie 2020, prin intermediul poștei electronice, Marele Stat Major al Armatei Naționale și Comandamentul Militar Întrunit al Forțelor de Menținere a Păcii au depus motivarea apelului (f.d. 194-204, vol.II).

Hotărârea din 23 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată apelanților Marelui Stat Major al Armatei Naționale și Comandamentului Militar Întrunit al Forțelor de Menținere a Păcii la data de 24 august 2020, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție a scrisorii recomandate, anexat la materialele cauzei.

Astfel, instanța de apel corect a considerat apelul depus împotriva hotărârii primei instanțe, de Marele Stat Major al Armatei Naționale și Comandamentul Militar Întrunit al Forțelor de Menținere a Păcii, ca fiind în termen.

Prin decizia din 03 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Marele Stat Major al Armatei Naționale și Comandamentul Militar Întrunit al Forțelor de Menținere a Păcii.

Pentru a pronunța această decizie, Curtea de Apel Chișinău a reținut ca plauzibilă concluzia primei instanțe privind ilegalitatea și netemeinicia ordinului loțiitorului șef Marele Stat Major al Armatei Naționale, șef militar superior Contingent Militar Forțe de Menținere a Păcii nr.68 din 05 septembrie 2018, prin care Liviu Furtună, a fost sancționat cu sancțiune disciplinară sub formă de mustrare.

Instanța de apel a menționat, că instanța de fond just a stabilit, că comiterea de către reclamantul Liviu Furtună, a încălcării imputate și anume, fotografierea Registrului de eliberare a mijloacelor de transmisiuni, este lipsită de suport probant, or, nici în instanța de fond și nici în instanța de apel, Marele Stat Major al Armatei Naționale, nu a prezentat careva probe, ce ar confirma acest fapt.

Instanța de apel a apreciat critic argumentul apelanților Marelui Stat Major al Armatei Naționale și Comandamentului Militar Întrunit al Forțelor de Menținere a Păcii privind confirmarea faptului fotografierii, prin declarațiile martorilor Ion Lașcu și Alexei Țurcanu, prezenți în acel moment în biroul loțiitorului pentru logistică, unde de fapt au și avut loc acțiunile menționate. Or, informația din Registrul de eliberare temporară a mijloacelor de transmisiuni, pretinsa încălcare pentru care reclamantul Liviu Furtună, a fost sancționat, conține denumirea telefonului mobil, numerele de telefon, numele persoanelor, data și semnătura, cărora le-au fost repartizate obiectele (f.d.58-59, vol.I), ceea ce nu poate fi catalogat ca sustragere, sau scurgere de date și informații de serviciu, pentru sancționarea intimatului Liviu Furtună.

Totodată, instanța de apel a considerat, că instanța de fond just a conchis că nu poate servi drept temei pentru legalitatea ordinului contestat nici argumentul apelanților, precum că autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar, deoarece circumstanțele faptice constatate în cadrul examinării cauzei, denotă lipsa comiterii abaterii disciplinare și respectiv, lipsa temeiului de sancționare disciplinară a intimatului Liviu Furtună.

Instanța de apel a apreciat declarativ și argumentul apelanților privind gravitatea consecințelor, care ar putea avea loc prin sustragerea sau scurgerea de date și a informațiilor de serviciu, care au fost fotografiate, precum și sensibilitatea zonei în care activează intimatul Liviu Furtună, motiv din care s-a conchis cu aplicarea sancțiunii disciplinare, care după ierarhia sancțiunilor disciplinare, este poziționată ca fiind ușoară. Or, atât acțiunile privind ignorarea prevederilor legii, cât și gravitatea consecințelor, urmau a fi probate de către apelanți, fapt ignorat de către ultimii, iar simpla fotografiere a parafei din Registrul de eliberare temporară a mijloacelor de transmisiuni, cu mențiunea datei și semnăturii reclamantului/intimat Liviu Furtună, în situația aflării ultimului în relații de conflict cu colonelul Vasile Staver, nu denotă sustragere sau scurgere de date și informații de serviciu, fapt pentru care neîntemeiat i s-a aplicat sancțiune disciplinară intimatului Liviu Furtună.

Cu referire la argumentul apelanților, precum că nu pot fi invocate careva din temeiurile expres prevăzute la art.141 Cod administrativ, care ar impune nulitatea ordinului contestat, instanța de apel a reținut, că în acest caz instanța de fond just a verificat legalitatea actului contestat, prin prisma Legii contenciosului administrativ

nr.793-XIV din 10 februarie 2000 (în vigoare la data emiterii actului contestat), anulându-l, concluzionând că contravine normelor citate.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiat argumentul apelanților privind dezacordul cu obligațiunea stabilită de către instanța de fond privind achitarea intimatului Liviu Furtună a prejudiciului material în sumă de 16438,70 de lei. Or, în urma aplicării sancțiunii disciplinare, intimatului Liviu Furtună nu i-au fost achitate drepturile salariale reținute prin ordinul Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr. 49 din 24 septembrie 2018 „Cu privire la achitarea indemnizației unice bănești militarilor prin contract pentru luna septembrie 2018” (f.d.102-103, vol.I), precum și premiile bănești și sporurile pentru performanțele ratate, care nu au fost acordate prin ordinele șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale, din motivul sancționării disciplinare sub formă de mustrare, prin ordinul locțiitorului șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale -șef militar superior Contingent Militar Forțe de Menținere a Păcii nr. 68 din 05 septembrie 2018.

La data de 23 februarie 2021, Marele Stat Major al Armatei Naționale a depus recurs împotriva deciziei din 03 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea integrală a acțiunii (f.d.31, vol.III).

Ulterior, la data de 12 aprilie 2021, Marele Stat Major al Armatei Naționale a depus motivarea recursului (f.d.44-48, vol.III).

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată prin faptul, că nu au fost cercetate integral circumstanțele cauzei și eronat au fost interpretate normele de drept material.

Suplimentar, recurentul a menționat că instanțele ierarhic inferioare nu au luat în considerare, că la 24 august 2018, în timpul predării - primirii telefonului de serviciu, intimatul Liviu Furtună a efectuat modificări în Registrul de eliberare temporară a mijloacelor de transmisiuni, după care a efectuat poze cu telefonul personal. Astfel, prin acțiunile sale intimatul Liviu Furtună a încălcat pct.1 alin.(3) al ordinului șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale nr.20 din 23 martie 2012 „Cu privire la modalitatea de folosire/utilizare a telefoniei mobile, aparatelor foto și video în unitățile militare ale Armatei Naționale și instituțiile Ministerului Apărării”, prin care se interzice folosirea telefoanelor mobile, aparatelor foto și video de către militarii în termen și prin contract, precum și a angajaților civili ai Armatei Naționale și instituțiilor Ministerului Apărării în încăperile de serviciu, în încăperile corpului de gardă, în depozite, în punctele de comandă, centre de comunicații, în încăperi cu regim secret, în locuri de păstrare a tehnicii, armamentului și munițiilor din dotarea Armatei Naționale.

Recurentul Marele Stat Major al Armatei Naționale a notat, că concomitent, acțiunile intimatului Liviu Furtună au dus la încălcarea prevederilor lit.f) din Angajamentul privind modalitatea de gestionare a informației de serviciu pe timpul îndeplinirii obligațiilor funcționale în cadrul Contingentului Militar Forțe de Menținere a Păcii a Republicii Moldova, care prevede că intimatul Liviu Furtună urma să execute lucrările de secretariat în conformitate cu cerințele regulamentelor, ordinelor, instrucțiunilor în vigoare și să nu permită pierderea, multiplicarea neautorizată a documentelor ce conțin informație de serviciu, angajamentul fiindu-i adus la cunoștința contrasemnătura la data de 18 iulie 2018, la momentul sosirii pentru continuarea serviciului militar, în cadrul Comandamentului militar întrunit al Forțelor de Menținere a Păcii ale Republicii Moldova.

Recurentul a specificat, că eronat instanțele de judecată ierarhic inferioare au invocat ca fiind neprobată comiterea de către intimatul Liviu Furtună a încălcării imputate și anume, fotografierea Registrului de eliberare a mijloacelor de transmisiuni, or pe acest caz au fost efectuate mai multe cercetări administrative, atât în cadrul Comandamentului Militar cât și de către Poliția Militară a Armatei Naționale, la materialele cauzei fiind anexate declarațiile a doi martori Ion Lașcu și Alexei Țurcanu, prezenți în acel moment în biroul loțiitorului pentru logistică, unde de fapt au și avut loc acțiunile menționate.

Astfel, recurentul consideră nefondate și fără suport probatoriu afirmațiile intimatului Liviu Furtună cu referire la faptul că, în timpul efectuării cercetării administrative cu privire la încălcarea cerințelor de utilizare a aparatelor foto/video în încăperile de serviciu de către militarii Comandamentului Militar Forțe de Menținere a Păcii, au fost admise abateri în partea ce se referă la utilizarea unui șir de afirmații calomnioase și date denaturate, inclusiv concluzia instanțelor de judecată ierarhic inferioare bazate pe acestea.

În afară de aceasta, recurentul a concretizat, că cercetarea administrativă a fost efectuată în temeiul art.57 lit.a) din Regulamentul disciplinei militare, aprobat prin Legea nr.52-XVI din 02 martie 2007 cu privire la aprobarea Regulamentului disciplinei militare, urmare a căreia, prin ordinul loțiitorului șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale - șef militar superior Contingent Militar Forțe de Menținere a Păcii nr.68 din 05 septembrie 2018, intimatului Liviu Furtună i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară „muștrare”. Or, reieșind din specificul și particularitățile specifice serviciului militar, precum și din faptul că, conform art.4 alin.(1) a Legii nr. 1245 din 18 iulie 2002 privind pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, serviciul militar este o formă specială a serviciului public ce rezidă în îndeplinirea de către cetățeni a datoriei constituționale privind pregătirea pentru apărare și apărarea Patriei, exclusiv în cadrul Forțelor Armate ale Republicii Moldova, modalitatea de îndeplinire a serviciului militar este reglementată de norme juridice speciale, care prevăd unele restricții și limitări. Astfel, statul, în baza art.54 din Constituția Republicii Moldova, a instituit posibilitatea limitării unor drepturi și grevarea cu unele obligații, dacă acestea sunt necesare securității naționale.

Recurentul a mai menționat, că la examinarea cauzelor privind contestarea legalității actelor administrative privind eliberarea din funcție a militarilor sau aplicarea sancțiunilor disciplinare și a altor acte administrative referitoare la această categorie de persoane, urmează a fi aplicate prevederile Legii nr.162-XVI din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor.

Făcând referire la art.40 din Regulamentul disciplinei militare, aprobat prin Legea nr. 52-XVI din 02 martie 2007 cu privire la aprobarea Regulamentului disciplinei militare, recurentul a remarcat, că în cazul în care militarul încalcă disciplina militară sau ordinea publică, comandantul (șeful) trebuie să-i amintească de obligațiile serviciului militar, iar în caz de necesitate, să aplice o sancțiune disciplinară. În limitele autorității disciplinare acordate, el are dreptul să aplice orice sancțiune care, în opinia sa, poate avea un efect educativ maxim asupra militarului care a comis încălcarea (abaterea).

Făcând referire la art.26 alin.(1) al Legii contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000 (aplicabil la momentul înaintării acțiunii), recurentul a relevat, că actul administrativ privind aplicarea sancțiunii disciplinare intimatului Liviu Furtună, a fost emis în strictă conformitate cu cerințele legale.

De asemenea, recurentul a specificat, că în cazul aplicării Codului administrativ, în speță, nu pot fi invocate careva din temeiurile prevăzute la art.141 din acest Cod, ce ar impune nulitatea ordinului contestat, or prevederile acestui articol indică expres cazurile când actele administrative individuale pot fi declarate nule.

Recurentul Marele Stat Major al Armatei Naționale a comunicat, că nu este clară concluzia instanțelor ierarhic inferioare cu referire la lipsa motivării actului administrativ, or toate considerentele care ar justifica emiterea acestuia și temeiurile de drept și de fapt pe care autoritatea publică le-a luat în considerare la adoptarea deciziei, sunt expuse în conținutul actului administrativ, contestat de către intimatul Liviu Furtună.

Subsidiar, prin prisma condițiilor de legalitate/valabilitate stabilite, nu se justifică ilegalitatea ordinului contestat. Or, conform art.225 alin.(1) al Codului administrativ, nu este de competența instanței să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ.

În acest sens, recurentul a menționat că, sancțiunea disciplinară „mustrare” face parte din categoria sancțiunilor care pot fi aplicate ofițerilor și este prevăzută la art.57 lit.a) din Regulamentul disciplinei militare, aprobat prin Legea nr.52-XVI din 02 martie 2007 cu privire la aprobarea Regulamentului disciplinei militare, fiind aplicată prin ordinul locțiitorului șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale - șef militar superior Contingent Militar Forțe de Menținere a Păcii, care are autoritate disciplinară asupra tuturor militarilor din subordine.

Mai mult, luând în considerare importanța funcțiilor și atribuțiilor exercitate de către intimat în cadrul Contingentului Militar al Forțelor de Menținere a Păcii, gravitatea consecințelor care ar putea avea loc prin sustragerea sau diseminarea neautorizată de date și a informațiilor de serviciu care au fost fotografiate, precum și sensibilitatea zonei în care activează, s-a considerat imperativ de a aplica sancțiunea disciplinară, care după ierarhia sancțiunilor disciplinare este poziționată ca fiind ușoară.

Recurentul a considerat subiective și neargumentate concluziile instanței de apel cu privire la lipsa temeiului de sancționare și emiterea ordinului drept consecință a relațiilor tensionate între intimatul Liviu Furtună și semnatarul ordinului contestat Vasile Staver. Or, în cadrul examinării cauzei în ședințele de judecată cu certitudine s-a discutat referitor la unele evenimente, care au anticipat comiterea încălcării, pentru care a fost aplicată sancțiunea disciplinară, precum și s-au prezentat probe în acest sens.

Recurentul a concretizat că rectificările efectuate de către intimatul Liviu Furtună în Registrul de eliberare a mijloacelor de transmisiuni au fost intenționate, scopul acestuia fiind, de a ascunde și a prezenta greșit circumstanțele care au stat la baza aplicării unei alte sancțiuni premeditate disciplinare „observație” - la data de 09 august 2018, aplicată pentru neîndeplinirea indicațiilor superiorului și neraportarea informației referitor la starea disciplinei militare și starea moral-psihiologică din unitățile militare ale Forțelor de Menținere a Păcii, atribuție corespunzătoare exclusiv funcției deținute de intimatul Liviu Furtună.

În acest sens, recurentul a explicat, că concluzia instanței de apel precum că, autoritatea publică pârâtă nu a determinat scopul preținsei încălcări, acesta constituind un element constitutiv esențial al faptei constatate și afirmarea de către instanță a faptului, că emiterea ordinului contestat se datorează relațiilor tensionate între intimat și semnatarul ordinului contestat, în condițiile în care lipsesc probe ce ar dovedi că comandantul a acționat în privința intimatului anume pe criterii personale și discriminatorii, lezează drepturile autorității publice or, Comandamentul Militar Întrunit al Forțelor de Menținere a Păcii ale Republicii Moldova și Marele Stat Major al Armatei Naționale s-au condus în totalitate de normele în vigoare aplicabile raportului litigios în domeniul corespunzător.

Recurentul a considerat, că sancțiunea disciplinară „mustrare” a fost aplicată cu respectarea procedurii legale și a termenului de desfășurare a cercetării administrative, ce a servit drept temei de sancționare, precum și cu respectarea dreptului la apărare a persoanei

sanctionate, inclusiv circumstanțele procedurale obligatorii pe care se bazează actul: note explicative, declarații etc., toate anexate la materialele dosarului.

Cu referire la achitarea drepturilor salariale reținute prin ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr. 45 din 24 septembrie 2018 și achitarea premiului de care a fost privat Liviu Furtună prin ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr.49 din 24 septembrie 2018, recurentul a reiterat că aceste pretenții au un caracter accesoriu, în raport cu pretenția de bază privind anularea ordinului de sancționare.

A menționat, că satisfacerea pretențiilor privind achitarea procentelor reținute și premiului depinde de caracterul fondat al pretenției principale. Odată ce pretenția principală va fi respinsă, se impune pe cale de consecință necesitatea respingerii pretențiilor accesorii. Mai mult, premiul după natura sa reprezintă o plată de compensare bazată pe aprecierea pozitivă a activității subordonatului, nu are caracter permanent și stabilirea acestuia se realizează exclusiv la discreția comandantului. Respectiv, contrar poziției intimatului, premiu ca plată de stimulare, nu este obligatorie pentru angajat.

Făcând trimitere la art.40 din Regulamentul disciplinei militare, aprobat prin Legea 52-XVI din 02 martie 2007 cu privire la aprobarea Regulamentului disciplinei militare, art.225 alin.(1) Codul administrativ, recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea integrală a acțiunii reclamantului Liviu Furtună.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 03 februarie 2021, fiind notificată recurentului Marele Stat Major al Armatei Naționale la data de 17 martie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție a scrisorii recomandate, anexat la materialele cauzei (f.d.36, vol.III).

Astfel, recursul depus la data de 12 aprilie 2021, de Marele Stat Major al Armatei Naționale, este în termen.

La data de 07 aprilie 2021, în adresa intimatului Liviu Furtună a fost expediată copia recursului depus de Marele Stat Major al Armatei Naționale, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d.42, vol.III).

Prin referința depusă la data de 27 aprilie 2021, intimatul Liviu Furtună a solicitat respingerea recursului depus de Marele Stat Major al Armatei Naționale, cu menținerea deciziei instanței de apel (f.d.50-59, vol.III).

Prin încheierea din 12 mai 2021 Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a numit recursul depus de Marele Stat Major al Armatei Naționale pentru examinare în complet de 5 judecători.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului Marelui Stat Major al Armatei Naționale, au fost expuse cu suficientă claritate.

Examinând și analizând argumentele invocate în cererea de recurs, studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii, de respingere a acțiunii reclamantului Liviu Furtună, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Totodată, conform art. 194 alin. (2) Cod administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

În temeiul art. 244 alin. (2) în coroborare cu art. 231 alin. (2) Cod administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 22 alin. (1) coroborat cu art. 219 alin. (1) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Fiind investită cu examinarea cauzei în fond, prima instanță având ca obiect contestarea actului administrativ, s-a pronunțat în favoarea temeiniciei acțiunii, pe care a admis-o parțial.

Judecând apelul depus de Marele Stat Major al Armatei Naționale și Comandamentul Militar Întrunit al Forțelor de Menținere a Păcii, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 03 februarie 2021, a conchis asupra netemeiniciei acestuia, motiv pentru care a menținut hotărârea primei instanțe.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) și alin. (2) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019. La data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793/2000 și Legea nr. 190/1994 cu privire la petiționare.

În conformitate cu art. 258 alin. (1) și alin.(3) Codul administrativ, procedurile administrative și procedurile prealabile inițiate pînă la data intrării în vigoare a prezentului cod, care nu au fost finalizate pînă la 1 aprilie 2019, se vor finaliza conform prevederilor legale valabile pînă la data intrării în vigoare a prezentului cod. Această dispoziție este valabilă și pentru procedurile prealabile inițiate după data intrării în vigoare a prezentului cod referitoare la o procedură administrativă inițiată pînă la data intrării în vigoare a acestuia. Procedurile de contencios administrativ inițiate pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare pînă la intrarea în

vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, legiuitorul Codului administrativ a optat pentru principiul aplicării legii vechi sub condiția că procedurile administrative și cererile prealabile au fost inițiate până la 1 aprilie 2019, legiuitorul optând pentru aplicarea imediată doar a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Colegiul reține că în speță se aplică în coroborare prevederile Codului administrativ și a Legii contenciosului administrativ. Or, actul administrativ contestat a fost emis sub imperiul Legii contenciosului administrativ și acțiunea lui Liviu Furtună a fost depusă la 04 octombrie 2018, până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Astfel, conform art. 1 alin. (2) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (în vigoare la data depunerii acțiunii în instanța de judecată), orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

De asemenea, conform art. 3 alin. (1) lit. a) al Legii contenciosului administrativ, obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi.

În conformitate cu prevederile art. 14 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

Conform art. 16 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

În corespundere cu prevederile art. 26 alin. (1) Legea contenciosului administrativ, actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care: a) este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii; b) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței; c) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite.

Actul administrativ reprezintă o manifestare unilaterală de voință care emană de la o autoritate publică, de regulă din sfera puterii executive, cu scopul de a da naștere, modifica sau stinge drepturi și obligații în regim de putere publică și care, la nevoie, poate fi pusă în executare în mod direct, prin forța de constrângere a statului.

Complețul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a reitera că Codul administrativ consacră principiul general după care orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Această dispoziție este edictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor, cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.

Pentru satisfacerea acestui principiu, judecătorii fondului sunt datori să arăte motivele de fapt și de drept care au format convingerea lor, să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o.

În acest sens legiuitorul a investit apelul cu efect devolutiv, care presupune că instanța de apel rejudecă în fapt și în drept ceea ce apelantul a înțeles să atace din hotărârea primei instanțe, precum și efectuează o nouă examinare în fond.

Astfel, instanța de apel avea obligația de a examina în tot apelul și de a răspunde la toate întrebările ridicate în fața instanței, atât ca instanță de apel, cât și ca instanță investită să judece cauza în fond. Or, aceasta este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, cât și în acțiune. Este inadmisibil ca un motiv de apel să fie refuzat pentru discuție pentru motive formale, sau să fie omis de către instanța de apel. Instanța de apel trebuia să cerceteze și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate, iar în caz de nerespectare a acestor reguli, decizia instanței de apel se consideră neîntemeiată și pasibilă casării de către instanța de recurs.

Implicit din circumstanțele cauzei și în special, din cererea de chemare în judecată rezultă, că intimatul Liviu Furtună solicită anularea ordinului nr.68 din 05 septembrie 2018 „Cu privire la încălcarea cerințelor de folosire/utilizare a aparatelor foto și video în încăperile de serviciu de către militarii Comandamentului Militar Forțe de Menținere a Păcii, pentru încălcarea prevederilor și ignorarea cerințelor punctului 1 aliniatul 3 al ordinului Șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale, comandat al Armatei Naționale nr.20 din 23 martie 2012 și a lit. f) al angajamentului privind modalitatea de gestionare a informației de serviciu pe timpul îndeplinirii obligațiilor funcționale în cadrul Contingentului Militar Forțe de Menținere a Păcii ale Republicii Moldova, încălcarea prevederilor articolului 5 lit. k) al Regulamentului disciplinei militare al Forțelor Armate ale Republicii Moldova, crearea premiselor ce au dus la situația confuză, prezentarea informației eronate conducerii Comandamentului Militar Forțe de Menținere a Păcii, prin care locotinent- colonelului Liviu Furtună, în baza art.57 lit.a) al Regulamentului disciplinei militare a Forțelor Armate ale Republicii Moldova, i s-a aplicat sancțiune disciplinară „mustrare”, în partea ce ține de aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare; repararea prejudiciului material în sumă de 16438,70 de lei, cauzat în urma neachitării drepturilor salariale reținute prin ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr.49 din 24 septembrie 2018 „Cu privire la achitarea indemnizației unice bănești militarilor prin contract pentru luna septembrie 2018”, precum și în urma neachitării premiilor bănești și sporurilor pentru performanță ratate, care nu au fost acordate prin ordinele șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale, din motivul sancționării disciplinare sub formă de mustrare, prin ordinul locțiitorului șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale - șef militar superior Contingent Militar Forțe de Menținere a Păcii nr.68 din 05 septembrie 2018, după cum urmează: ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr.45 din 24 septembrie 2018 „Cu privire la stimularea efectivului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale cu prilejul aniversării a XVII-a de la formarea Armatei Naționale”; ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr.51 din 25 octombrie 2018 „Cu privire la stimularea efectivului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale cu prilejul sărbătorii Ziua Hramului Bisericii din municipiul Chișinău și a altor localități”; ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr.61 din 29 noiembrie 2018 „Cu privire la stimularea efectivului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al

efectivului Armatei Naționale cu prilejul sărbătorii de Crăciun”; ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr. 65 din 30 noiembrie 2018 „Cu privire la stimularea efectivului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale cu prilejul sărbătorii de Anul Nou”; ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr. 66 din 30 noiembrie 2018 „Cu privire la stimularea efectivului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale cu prilejul sărbătorilor de iarnă”; ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr.71 din 26 decembrie 2018 „Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță militarilor prin contract din cadrul Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale pentru luna decembrie 2018”; ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr. 6 din 24 ianuarie 2019 „Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță militarilor prin contract din cadrul Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale pentru luna ianuarie 2019”; ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr. 12 din 25 ianuarie 2019 „Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță militarilor prin contract din cadrul Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale pentru luna februarie 2019”; repararea prejudiciului moral în mărime de 50000 de lei (f.d. 223-225, vol.1).

La acest capitol, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că instanța de fond a admis parțial cerințele intimatului Liviu Furtună și a anulat ordinul loțiitorului șef Marele Stat Major al Armatei Naționale, șef militar superior Contingent Militar Forțe de Menținere a Păcii nr. 68 din 05 septembrie 2018, prin care intimatul Liviu Furtună a fost sancționat disciplinar cu sancțiunea disciplinară sub formă de „muștrare” și Marele Stat Major al Armatei Naționale a fost obligat să-i achite lui Liviu Furtună prejudiciul material în sumă de 16438,70 de lei. Iar, cerințele reclamantului Liviu Furtună în partea reparării prejudiciului moral în sumă de 50000 de lei, au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

La rândul său, instanța de apel prin soluția pronunțată a interpretat eronat normele de drept material, reținând ilegalitatea și netemeinicia ordinului loțiitorului șef Marele Stat Major al Armatei Naționale, șef militar superior Contingent Militar Forțe de Menținere a Păcii nr.68 din 05 septembrie 2018, prin care intimatul Liviu Furtună a fost sancționat disciplinar cu sancțiunea disciplinară sub formă de „muștrare”.

Or, această concluzie vine în contradicție directă cu prevederile legale, care nemijlocit stabilesc sancțiunile disciplinare ce pot fi aplicate corpului de ofițeri.

Astfel, conform art.40 din Regulamentul disciplinei militare, aprobat prin Legea nr.52-XVI din 02 martie 2007 cu privire la aprobarea Regulamentului disciplinei militare, în cazul în care militarul încalcă disciplina militară sau ordinea publică, comandantul (șeful) trebuie să-i amintească de obligațiile serviciului militar, iar în caz de necesitate, să aplice o sancțiune disciplinară. În limitele autorității disciplinare acordate, el are dreptul să aplice orice sancțiune care, în opinia sa, poate avea un efect educativ maxim asupra militarului care a comis încălcarea (abaterea).

Articolul 57 lit.a) din același Regulament prevede, că subofițerilor li se pot aplica următoarele sancțiuni disciplinare: observație, muștrare și muștrare aspră.

În contextul normelor legale enunțate, reiese că legislatorul a stipulat concret că subofițerilor li se pot aplica sancțiuni disciplinare în cazul, în care militarul încalcă disciplina militară sau ordinea publică.

Sub acest aspect, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că intimatul Liviu Furtună a fost sancționat disciplinar cu „muștrare” pentru faptul că la data de 24 august 2018, în timpul predării - primirii telefonului de serviciu, acesta a efectuat modificări în Registrul de eliberare temporară a mijloacelor de transmisiuni, după care a efectuat poze cu telefonul personal. Prin acțiunile sale intimatul Liviu Furtună a încălcat prevederile pct.1 alin.(3) al ordinului șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale nr.20 din 20 martie 2012, cu privire la modalitatea de folosire/utilizare a telefoniei mobile, aparatelor foto și video în unitățile militare ale Armatei Naționale și instituțiile Ministerului Apărării, prin care se interzice folosirea telefoanelor mobile, aparatelor foto și video de către militarii în termen și prin contract, precum și a angajaților civili ai Armatei Naționale și instituțiilor Ministerului Apărării în încăperile de serviciu, încăperi a corpului de gardă, depozite, puncte de comandă, centre de comunicații, încăperi cu regim secret, locuri de păstrare a tehnicii, armamentului și munițiilor din dotarea Armatei Naționale.

În afară de aceasta, prin acțiunile sale intimatul Liviu Furtună a încălcat prevederile lit.f) din Angajamentul privind modalitatea de gestionare a informației de serviciu pe timpul îndeplinirii obligațiilor funcționale în cadrul Contingentului Militar Forțe de Menținere a Păcii a Republicii Moldova, care stipulează că lucrările de secretariat urmau a fi executate în conformitate cu cerințele regulamentelor, ordinelor, instrucțiunilor în vigoare și să nu permită pierderea, multiplicarea neautorizată a documentelor ce conțin informație de serviciu. Angajamentul i-a fost adus la cunoștința lui Liviu Furtună contrasemnătură la data de 18 iulie 2018, la momentul sosirii pentru continuarea serviciului militar în cadrul Comandamentului militar întrunit al Forțelor de Menținere a Păcii ale Republicii Moldova (f.d.57, vol.I).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează, că instanțele de judecată ierarhic inferioare eronat au invocat ca fiind neprobată comiterea de către intimatul Liviu Furtună a încălcării imputate și anume, fotografierea Registrului de eliberare a mijloacelor de transmisiuni, or, pe acest caz au fost efectuate mai multe cercetări administrative, atât în cadrul Comandamentului Militar cât și de către Poliția Militară a Armatei Naționale, iar la materialele dosarului au fost anexate declarațiile a doi martori Ion Lașcu și Alexei Țurcanu, prezenți în acel moment în biroul locțiitorului pentru logistică, unde de fapt au și avut loc acțiunile menționate și care au confirmat faptul fotografierii de către intimatul Liviu Furtună a Registrului de eliberare a mijloacelor de transmisiuni.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că la materialele cauzei sunt anexate raportul și nota explicativă a locotenentului major Ion Lașcu din 24 august 2018 (f.d.45-54, vol.I), nota explicativă din 24 august 2018 a intimatului Liviu Furtună (f.d.53, vol.I), nota explicativă din 24 august 2018 a șefului militar superior Contingent Militar Forțe de Menținere a Păcii Alexei Țurcanu (f.d.55, vol.I), raportul intimatului Liviu Furtună (f.d. 123-124, vol.II), din care contrar afirmațiilor instanțelor de judecată rezultă încălcarea disciplinei militare de către intimat.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează, că actele anexate la materialele cauzei denotă faptul, că cercetarea

administrativă a fost efectuată în temeiul art.57 lit.a) din Regulamentul disciplinei militare, aprobat prin Legea nr.52-XVI din 02 martie 2007 cu privire la aprobarea Regulamentului disciplinei militare, urmare a căreia prin ordinul locțiitorului șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale - șef militar superior Contingent Militar Forțe de Menținere a Păcii nr.68 din 05 septembrie 2018, intimatului Liviu Furtună i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară „mustrare”. Or, reieșind din specificul și particularitățile specifice serviciului militar, precum și din faptul că, conform art.4 alin.(1) a Legii nr. 1245 din 18 iulie 2002 privind pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, serviciul militar este o formă specială a serviciului public ce rezidă în îndeplinirea de către cetățeni a datoriei constituționale privind pregătirea pentru apărare și apărarea Patriei exclusiv în cadrul Forțelor Armate ale Republicii Moldova, modalitatea de îndeplinire a serviciului militar este reglementată de norme juridice speciale, care prevăd unele restricții și limitări. Astfel, statul în baza art.54 din Constituția Republicii Moldova a instituit posibilitatea limitării unor drepturi și grevarea cu unele obligații, dacă acestea sunt necesare securității naționale.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că este neîntemeiată concluzia instanțelor ierarhic inferioare cu privire la lipsa motivării actului administrativ, or toate considerentele care ar justifica emiterea acestuia, temeiurile de drept și de fapt pe care autoritatea publică le-a luat în considerare la adoptarea ordinului locțiitorului șef - Marelui Stat Major al Armatei Naționale- șef militar superior Contingent Militar Forțe de Menținere a Păcii nr.68 din 05 septembrie 2018, prin care i-a fost aplicată sancțiune disciplinară „mustrare”, sunt expuse în conținutul actului administrativ contestat de intimatul Liviu Furtună.

În acest sens, sancțiunea disciplinară „mustrare” face parte din categoria sancțiunilor care pot fi aplicate ofițerilor și este prevăzută la art.57 lit.a) din Regulamentul disciplinei militare, aprobat prin Legea nr.52-XVI din 02 martie 2007 cu privire la aprobarea Regulamentului disciplinei militare, fiind aplicată prin ordinul locțiitorului șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale - șef militar superior Contingent Militar Forțe de Menținere a Păcii, care are autoritate disciplinară asupra tuturor militarilor din subordine.

Mai mult, luând în considerare importanța funcțiilor și atribuțiilor exercitate de către intimatul Liviu Furtună în cadrul Contingentului Militar al Forțelor de Menținere a Păcii, gravitatea consecințelor care ar putea avea loc prin sustragerea sau diseminarea neautorizată de date și a informațiilor de serviciu, care au fost fotografiate de către Liviu Furtună, precum și sensibilitatea zonei în care acesta activează, întemeiat acestuia i s-a aplicat sancțiune disciplinară sub formă de „mustrare”.

Instanța de recurs subliniază, că sancțiunea disciplinară „mustrare” în privința lui Liviu Furtună a fost aplicată de către Marele Stat Major al Armatei Naționale cu respectarea procedurii legale și a termenului de desfășurare a cercetării administrative, iar actul administrativ a fost emis în baza notei explicative, declarațiilor, rapoartelor, toate acestea fiind anexate la materialele cauzei.

Astfel, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că la caz, actul administrativ privind aplicarea sancțiunii disciplinare intimatului Liviu Furtună a fost emis în strictă conformitate cu cerințele legale.

Cu referire la achitarea drepturilor salariale reținute prin ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr.45 din 24 septembrie 2018 și achitarea premiului, de care intimatul Liviu Furtună a fost privat prin

ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr.49 din 24 septembrie 2018, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reiterează, că aceste pretenții au un caracter accesoriu în raport cu pretenția de bază privind anularea ordinului de sancționare disciplinară.

Având în vedere constatarea legalității și temeiniciei ordinului locțiitorului șef-Marelui Stat Major al Armatei Naționale- șef militar superior Contingent Militar Forțe de Menținere a Păcii nr.68 din 05 septembrie 2018, în partea ce ține de aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare, instanța de recurs consideră neîntemeiate pretențiile intimatului Liviu Furtună privind repararea prejudiciului material în sumă de 16438,70 de lei, cauzat în urma neachitării drepturilor salariale, reținute prin ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr.49 din 24 septembrie 2018 cu privire la achitarea indemnizației unice bănești militarilor prin contract pentru luna septembrie 2018, precum și în urma neachitării premiilor bănești și sporurilor pentru performanță ratate, care nu au fost acordate prin ordinele șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale, din motivul sancționării disciplinare sub formă de mustrare, prin ordinul locțiitorului șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale - șef militar superior Contingent Militar Forțe de Menținere a Păcii nr.68 din 05 septembrie 2018, după cum urmează: ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr.45 din 24 septembrie 2018 „Cu privire la stimularea efectivului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale cu prilejul aniversării a XVII-a de la formarea Armatei Naționale”; ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr.51 din 25 octombrie 2018 „Cu privire la stimularea efectivului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale cu prilejul sărbătorii Ziua Hramului Bisericii din municipiul Chișinău și a altor localități”; ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr.61 din 29 noiembrie 2018 „Cu privire la stimularea efectivului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale cu prilejul sărbătorii de Crăciun”; ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr. 65 din 30 noiembrie 2018 „Cu privire la stimularea efectivului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale cu prilejul sărbătorii de Anul Nou”; ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr.66 din 30 noiembrie 2018 „Cu privire la stimularea efectivului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale cu prilejul sărbătorilor de iarnă,; ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr. 71 din 26 decembrie 2018 „Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță militarilor prin contract din cadrul Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale pentru luna decembrie 2018”; ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr. 6 din 24 ianuarie 2019 „Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță militarilor prin contract din cadrul Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale pentru luna ianuarie 2019”; ordinul șefului Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale nr. 12 din 25 ianuarie 2019 „Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță militarilor prin contract din cadrul Centrului gestionare resurse de mobilizare și al efectivului Armatei Naționale

pentru luna februarie 2019”, cât și repararea prejudiciului moral în mărime de 50000 de lei.

Mai mult, premiul după natura sa reprezintă o plată de compensare bazată pe aprecierea pozitivă a activității subordonatului, nu are caracter permanent și stabilirea acestuia se realizează exclusiv la discreția comandantului.

Respectiv, contrar argumentelor intimatului Liviu Furtună, premiu ca plată de stimulare, nu este obligatoriu pentru angajat.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide, că atât instanța de fond, cât și instanța de apel au examinat superficial argumentele invocate de către recurentul Marele Stat Major al Armatei Naționale și au aplicat eronat normele de drept material, iar în consecință au emis o hotărâre neîntemeiată.

Din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă decizie cu privire la respingerea acțiunii înaintate de către intimatul Liviu Furtună.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) și alin.(2) Cod administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Marele Stat Major al Armatei Naționale.

Se casează integral decizia din 03 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 23 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Liviu Furtună împotriva Comandamentului Militar Întrunit al Forțelor de Menținere a Păcii și Marelui Stat Major al Armatei Naționale privind contestarea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ solicitat, repararea prejudiciului material și moral și încasarea cheltuielilor de judecată și se emite o nouă decizie prin care:

Se respinge, ca neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de Liviu Furtună împotriva Comandamentului Militar Întrunit al Forțelor de Menținere a Păcii și Marelui Stat Major al Armatei Naționale privind contestarea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ solicitat, repararea prejudiciului material și moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Nicolae Craiu

Nina Vascan